

KONCEPCE GALERIE KLATOVY / KLENOVÁ DO ROKU 2016

Galerie Klatovy / Klenová je sbírkotvornou institucí. Shromažďuje, uchovává a chrání kulturní dědictví /výtvarná díla/ v hodnotě nevyčíslitelné. Zprostředkuje veřejnosti poznání, informace a možnost orientovat se v současném světě výtvarného umění.

Je jednou z nejvýznamnějších kulturních institucí Plzeňského kraje. Spravuje rozsáhlý nemovitý majetek a kvalitní sbírky zejména moderního výtvarného umění.

Nemovitý majetek zahrnuje budovy, které se využívají jako reprezentativní výstavní síně

Hrad Klenová

Nadzemní i podzemní hradní místnosti a paláce, kde je možné pořádat výstavy výtvarného umění z odolnějších materiálů v době letní sezony.

Stěžejními budovami hradu jsou hranolová věž, studniční věž, kočárovna, budova purkrabství, torzo jižního paláce a novogotická kaple.

Zámek Klenová

Dvoupodlažní budova v těsném sousedství hradu využívaná v přízemí pro stálou expozici ze sbírek galerie, kde dvě místnosti slouží zároveň jako svatební síň. Ve východní části přízemí je zřízena zámecká restaurace a je komerčně pronajímána.

V prvním patře zámku probíhají proměnné výstavy současného umění, je tady administrativní zázemí organizace a příruční knihovna. Součástí prvního patra je zároveň bytová jednotka, kterou galerie komerčně pronajímá.

Sýpka Klenová

Čtyřpodlažní budova slouží v sezoně jako výstavní prostor pro proměnné výstavy zejména regionálních umělců, pro výstavy z výsledků mezinárodních symposií a stěžejní každoroční akcí je výstava nejlepších prací žáků základních uměleckých škol v Plzeňském kraji.

Vila Paula

Třípodlažní budova v podhradí je přizpůsobena ubytování pro studenty – účastníky symposií - a výtvarníky na rezidenčních pobytech. V minulosti byl do budovy pořízen hlubokotiskový lis a jsou zde pořádána symposia linorytu a výtvarné dílny. Byt ve druhém patře je komerčně pronajímán.

Areál bývalého statku

Je v havarijním stavu, pouze západní část je přebudována na provizorní depozitář. Snažíme se pokračovat v další revitalizaci a zbývající chátrající budovy změnit na definitivní vyhovující depozitáře a tvůrčí dílny.

Kaple sv. Felixe

Galerie spravuje polovinu této budovy, druhou polovinu vlastní Obec Klenová. Kaple je využívána k občasným bohoslužbám a svatebním obřadům, případně je prostor kaple zapojen i do výstavních projektů /výsledky symposií/.

Obora, les a další nemovitosti v podobě luk, pastvin a ostatních ploch

Lesní porosty jsou těženy v závislosti na potřebě dřevní hmoty k topení, protože vila manželů Kotrbových je vybavena ústředním topením na dřevo. Těží se pokud možno stromy uschlé nebo napadené dřevokazným hmyzem z prostor obory a lesa.

Dům č. 149/I v Klatovech /Dům U bílého jednorožce/

Je výstavní síň na klatovském náměstí. Pořádají se zde proměnné výstavy moderního umění a v přízemí domu je zřízena a komerčně pronajímána kavárna.

Kostel sv. Vavřince

Pronajímán za symbolické nájemné /1.000,- Kč ročně/ od Městského úřadu v Klatovech.

Odsvěcený prostor vhodný pro monumentální expozice, které mají většinou mimořádný divácký ohlas.

Všechny uvedené nemovitosti potřebovaly a budou potřebovat neustálou údržbu a systematické opravy s nemalou finanční náročností. Přesto se jedná o nejefektivnější způsob správy nemovitých kulturních památek při zachování nabídky prezentace veřejnosti. Vhodné zázemí a v pořádku udržované budovy jsou jednou z podmínek dobré funkce galerie.

V současné době je galerie členem Rady galerií České republiky a členem Asociace muzeí a galerií a i nadále bude v členství pokračovat

Sbírkotvorná činnost – historie a současnost

Sbírka Galerie Klatovy / Klenová je tvořena od r. 1964. V prvopočátcích byly do sbírek zařazovány převážně převody děl z Ministerstva kultury a nahodilé nákupy. Časem se tvorba sbírky stala systematictější, přesto stále podléhala požadavkům režimu. Situaci uškodilo i sloučení galerie s klatovským muzeem po roce 1969, které trvalo do roku 1990. Přesto i v této době byla zakoupena řada významných autorů např. Jiří Sopko, Ivan Ouhel nebo František Hodonský.

Po roce 1989 se sbírka začala rozrůstat o výtvarná díla špičkových českých i zahraničních autorů, představitelů postmoderní doby zaměřujících se hlavně na malbu, plastiku a kresbu, což dnes tvoří základ celé sbírky. Jednalo se většinou o autory, jimž galerie uspořádala v Klatovech nebo na Klenové výstavu, např. sestry Válový, Vladimíra Kokoliu nebo Adrienu Šimotovou.

Po roce 2004 se začal tvořit další sbírkový okruh a vzniká podsbírká „Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média“.

V současné době sbírka zahrnuje pět podsbírek výtvarného umění: Obrazy, Kresby, Plastiky, Grafiky, Fotografie, filmy a videozáznamy.

Jedná se v souhrnu o necelé tři tisíce sbírkových předmětů. Některé z nejstarších děl – od představitelů klasické moderny počátku 20. století - tvoří stálou expozici v přízemí zámku spolu s ucelenou kolekcí jedenácti olejomalb Vilmy Vrbové – Kotrbové, která se na Klenové narodila a odkázala galerii značné rodinné jmění.

Za stálou expozici je nutné považovat i expozici venkovní tzv. sochařský park s plastikami autorů Mariuse Kotrby, Antona Čierného, Jaroslava Róny, Vincence Vinglera, Václava Fialy a Jiřího Seiferta.

V současné době probíhá doplňování chybějící evidence, informace a autorech a původech děl a jejich fotodokumentace.

Sbírkotvorná činnost - budoucnost

Záměrem do budoucna je doplňování sbírky především o mladé české autory. Na základě pečlivého sledování tvorby současné mladé generace budeme pravidelně obohacovat svou sbírku o zajímavé a perspektivní autory vedle autorů regionálních, jejichž význam hranice regionu přesahuje.

Vzhledem k tomu, že malá část sbírky, kterou představují díla počátku 20. století a klasické moderny je velmi neúplná, je s přihlédnutím k dnešním cenovým relacím v podstatě nedoplnitelná.

Z minulého století bude galerie doplňovat pouze práce důležitých představitelů uměleckého vývoje druhé poloviny 20. století, kteří jsou již ve sbírce zastoupeni, a kdy se bude jednat o lepší přiblížení jejich práce prostřednictvím díla doplňujícího další významnou polohu tvorby či tvůrčí období. Doplnění budou i autoři, kteří ve sbírce dosud zastoupeni nejsou a jsou v historii výtvarného umění nepominutelní.

Řady výtvarných projevů z 50. a 60. let jsou neúplné a galerie se je bude snažit podle svých možností finančních citlivě doplnit o další důležité autory.

Zahraniční autory bude do své sbírky pořizovat jen za předpokladu, že se jedná o umělce žijící, tvořící a vystavující v Čechách, kteří sehrávají na naší umělecké scéně významnou roli.

Výjimkou budou práce vytvořené na sympoziích pořádaných Galerií Klatovy / Klenová.

Galerie hodlá v případě možnosti oslovovat i exilové umělce, na něž výrazně upozornila již v první polovině devadesátých let. Do sbírky bude zapojovat autory, kteří uspěli v zahraničí a po návratu do Čech se výrazně projeví i na zdejší umělecké scéně či jsou s ní trvale spjatí.

Do sbírky se od daného autora bude vždy snažit zakoupit dílo, které představuje polohu pro autorovu práci charakteristickou. Bude brát v úvahu možnosti dlouhodobého uchování pořizovaného díla. Pokud nebude disponovat prostory vhodnými pro trvalé uchování vybraného díla, bude zvažovat alternativy jeho umístění, v krajním případě se bude muset nového přírůstku vzdát.

V GKK není možné trvale zaměstnávat odborníky pro jednotlivé umělecké obory z nichž je sbírka tvořena. Proto bude GKK některé své akvizice konzultovat s odborníky na daný obor /umělci a teoretiky/ či renomovanými historiky umění, aby nedocházelo k dlouhodobému opomíjení jednoho oboru na úkor druhého nebo k pořizování děl, které sbírku neobohatí. Po doplnění evidence a dalších údajů bude koncepce sbírkotvorné činnosti více konkretizována a zpracována.

V současné době jsou dostavěny depozitární prostory s účinnou klimatizací, kde hodláme uložit fotografie, kresby, grafiky a některé plastiky vyžadující přísnější klimatické podmínky. Tím bude opět v GKK zkvalitněno uchování sbírkových fondů.

Galerie bude dále zajišťovat ochranu sbírkového fondu a dalšího movitého kulturního dědictví před živelnými pohromami, nepříznivými vlivy a před krádežemi a dodržovat zákony o sbírkách.

Výstavní činnost

Výstavní plochy budou prezentovat stálé expozice rozsáhlé a kvalitní sbírky Galerie Klatovy/Klenová, jež jsou v současné době umístěny v zámku Klenová a v sochařském parku.

Prostory Galerie U Bílého jednorožce v Klatovech a v zámku Klenová budou sloužit nejen galerijním účelům, ale budou doplněny přednáškami, literárními besedami a tvůrčími dílnami, ve kterých návštěvník může rozvíjet a tříbit názory na magický svět umění a imaginace, který jej obklopuje.

Součástí činností bude také vytvoření multifunkčního programu, v jehož rámci budou provozována komorní divadelní představení, promítání, případně koncerty. Tímto způsobem si mohou zájemci rozšířit své znalosti v určitém z nabízených programových spekter a trávit tak svůj volný čas kultivovaným a obohacujícím způsobem.

Důležitým prvkem v programu Galerie Klatovy/Klenová budou i nadále temporární výstavy, které budou buď tématicky zaměřené, nebo věnované volné autorské tvorbě a tím nabízet širokou škálu možností poznání, které současné výtvarné umění nabízí. Při zahájení a během trvání výstav budou probíhat různé doprovodné akce jako performance, přednášky, workshopy, koncerty, promítání apod.

Nezanedbatelnou součástí prezentace děl je jejich interaktivní způsob zprostředkování přístupu umění návštěvníkovi. Pokud to charakter děl dovolí, stanou se součástí pojetí dramaturgie objekty a výstavní celky vyvolávající přímou reakci a spolupráci návštěvníků. To znamená, že příchozí nebudou pouhými pasivními diváky, ale budou se sami zapojovat do expozičních schémat.

Součástí této multimediální prezentace bude knihovna v elektronické i klasické podobě, jež umožní přístup k hlubším informacím široké i odborné veřejnosti. Návštěvník se tak bude moci ponořit do bádání a do studia v prostoru studovny a knihovny doplněné audiovizuálními sbírkami. V současné době je knihovna veřejnosti nepřístupná, protože se nachází v místnosti sloužící zároveň jako depozitář, a zároveň jako kancelář, kam jsem byla já (manažer výstav a sbírek) spolu s asistentkou přestěhována.

Je nutné v nejbližší možné době dokončit webovou prezentaci sbírek Galerie Klatovy/Klenová, aby byla elektronicky dostupná zájemcům o sledování sbírek a jejich přírůstků i českým a zahraničním partnerům jako podklad pro spolupráci. Zároveň by bylo vhodné zařazovat na web galerie informace o nových akvizicích s odborným popisem děl.

Celá plocha budov se tak stane nejen zakonzervovaným muzeem, ale stále se rozvíjející lokalitou obohacující všechny smysly vnímání návštěvníka a bude zároveň jedním velkým multifunkčním ateliérem. Zde se nabízí možnost pořádání takzvaných „výstav ve výstavě“, kdy se propojí stálá expozice se současnou výstavou reflektující stávající prostor a oživující stálé expozice.

Lákavým oživením celého projektu bude hlavně v letních měsících propojení s venkovním zeleným prostorem na Klenové, které bude sloužit k pořádání koncertů, divadelních představení, výtvarných ateliérů a zároveň bude místem setkávání při konání různých uměleckých sympozií.

V objektech Galerie Klatovy/Klenová budou zároveň doplňující služby zahrnující občerstvení, možnost nákupu zboží uměleckého a upomínkového charakteru.

Galerie Klatovy/Klenová bude otevřená spolupráci a vzájemné prezentaci svých exponátů všem stejně nebo podobně zaměřeným institucím v České republice i v zahraničí.

V současném společném a propojeném světě je nutné otevřít galerijní prostory široké veřejnosti a přilákat návštěvníky do galerie nebo k jejím exponátům různými formami doprovodných činností. Galerie bude podporovat širokou škálu mimovýstavních programů počínaje komentovanými prohlídkami, přednáškami, performancemi a další interaktivními

činnostmi. Bude pořádat výtvarné dílny, z nichž budou návštěvníkům v následných výstavách předkládána díla na nich vytvořená. Stejně tak lze vytvořit v opačném gardu workshop ke stálé expozici, případně vytvořit „výstavu ve výstavě“, jak je uvedeno výše. V Galerii Klatovy/Klenová byla na dobré úrovni spolupráce se zahraničními vysokými uměleckými školami formou mezinárodních symposií výtvarných akademií i jejich prezentace práce s dětmi a mládeží. Galerie rozšíří svůj akční rádius činnosti hlavně v širším otevření se zahraničnímu umění. Svými mezinárodními projekty podpoří mobilitu umělců, kurátorů a umění. Těmito aktivitami rozšíří možnost vzájemného ovlivňování, konfrontace a setkávání českých a zahraničních tvůrců. Zároveň se tak zapojí do trendu propojení uměleckých aktivit podporovaného Evropskou unií. Tato činnost by měla být zaměřena na dospělého, mladého i dětského diváka, napříč věkovým spektrem, formou tvůrčích návštěv výstav a doprovodných akcí. Výměnné pobyty GKK ve Vile Paula a uměleckým sdružením ve Schwandorfu budou rozšířeny o další zahraniční centra současného umění.

Zároveň se počítá s bezplatným otevřením výstavních prostor v určitém časově se opakujícím období, například jednou do měsíce. Tím se umožní návštěva výstavních prostor studentům, důchodcům, nezaměstnaným a sociálně slabším občanům.

Nejdůležitějším úkolem této instituce v současné době je její otevření se svěžesti současného uměleckého výtvarného života v Evropě i v zámorí. Účelem tohoto konceptu je vedení umělců i sympatizantů i běžných návštěvníků galerie k uvědomování si společného evropanství jako běžné součásti našeho života. Galerie bude organizovat mezinárodní symposia s následnými výstavami v místě konání (GKK) ,na různých místech Evropy, ve státech partnerů a účastníků těchto uměleckých setkání. Bude se také zpřístupňovat projektům evropského rozměru s účastí umělců a uměleckých děl z jiných světadílů /Ameriky, Asie, Afriky/ a jejich následné prezentaci. V těchto případech lze spolupracovat s grantovým systémem EU Culture 2007 – 2013 a dalším vějířem vypisovaných grantových možností na celém světě. Důležitým aspektem výtvarné spolupráce je také příhraniční spolupráce, která se v Klatovech nabízí v německých, rakouských a v partnerských městech.

Důležitou součástí této mezinárodní i širší spolupráce je podpora již vzniklých propojení klatovských, regionálních i ostatních českých umělců s umělci z jiných zemí, která vznikla spontánně na základě vzájemných sympatií a schopnosti vzájemné spolupráce. Tímto přirozeným způsobem vznikají různá umělecká seskupení, v nichž se výtvarníci vzájemně ovlivňují i konfrontují, nebo pracují na společném projektu. Galerie Klatovy/Klenová se tak stane multikulturním centrem s celorepublikovým a mezinárodním propojením s kulturními a mezinárodními projekty vzdělávacího, společenského i badatelského charakteru rozšířeným o kreativní ateliéry, semináře a symposia. Stane se zároveň prostorem propojeným s diskusními fóry a společnou experimentální tvorbou. Prostor umělecké literárně-výtvarné kavárny by se měl stát ohniskem střetávání současných výtvarníků, uměleckých kurátorů, literátů s přizvanými hosty z jiných příbuzných uměleckých oborů i jiných měst, regionů a ze zahraničí.

Zajímavou ideou je členění jednotlivých programů do prezentace kultur jednotlivých zemí formou výtvarných, divadelních či hudebních festivalů ve spolupráci s ostatními městskými organizacemi, dále pak zastoupeními prezentujícími se zemí včetně doplnění o realie té či oné země v různých oblastech uměleckého, společenského a kulturního života - zeměpisné zajímavosti, prohlubování jazykových znalostí, a způsob života a realie různých regionů zaměřené na tematiku expozic.

Nedílnou součástí by měla být prezentace vzdělanosti – výtvarného umění, literatury, kinematografie, dějin divadla - zaměřená na díla autorů současné kultury i prezentace osobností kulturního života.

Kromě prostoru pro výstavní /prezentační/ a tvůrčí činnost je počítáno také s ubytovací kapacitou ve Vile Paula na Klenové a ve stávajících bytech pro kurátory, s využitím prostoru pro zázemí galerie, což jsou depozitáře (statek v rekonstrukci) a kanceláře zaměstnanců tak, aby měli možnost se věnovat nerušeně přípravě výstavní dramaturgie, přípravě výstav a dalších doplňujících akcí se zajištěným odborným zázemím. Ubytovací prostory budou využívány pro rezidenční pobyty tvůrců z výtvarných a příbuzných oborů pro samotnou tvorbu přímo v prostorách galerie, případně pobyty rezidentů podílejících se na společném projektu s autory a nositeli projektů a přípravě a instalacích výstavních projektů. Situace, kdy je v jedné středně velké místnosti umístěna kancelář, knihovna i část archivu je z mnoha důvodů naprosto nevyhovující a do budoucna je třeba ji neprodleně řešit.

V horizontu příštích pěti let lze tuto koncepci systematicky, profesionálně a invenčně naplňovat s vědomím toho, že my všichni: ředitelé, kurátoři, úředníci a zaměstnanci jsme zde proto, abychom naplňovali základní ideu naší práce, kterou je cesta uměleckého díla k jejímu příjemci. Francouzi tomu říkají „animateur de la culture“ /oživovatel umění/. Tak by to také mělo být.

Galerie v rámci své hlavní činnosti spolupracuje s ostatními kulturními institucemi zejména v oblasti výstavní a publikační činnosti a stává se někdy součástí tzv. šňůry výstav.

Publikační činnost a přednášková činnost

GKK vydávala k pořádaným výstavám publikace – katalogy – jako podporu prezentace a odbornou dokumentaci na vysoké úrovni. K stejné podpoře směřovaly i přednášky jednotlivých autorů a komentované prohlídky. V uvedených činnostech chceme pokračovat, ale budeme se snažit katalogy pokud možno vydávat ve spolupráci s ostatními galeriemi, abychom podpořili jejich snadnější rozšiřování.

Hodláme oslovovat i výtvarníky jimž katalogy vydáváme a nabízet spolupodílení se jak na finanční stránce, tak věcné v podobě grafických úprav.

V omezené míře budeme vydávat a prodávat upomínkové předměty související s prezentací činnosti a působnosti galerie jako např. pohlednice a poskytovat reklamní služby, neboť tyto aktivity jsou zdrojem dalších finančních příjmů organizace.

Přednášky a prohlídky jsou a nadále zůstanou důležitým doplňkem výstavní činnosti a rozšířením kulturně-výchovných aktivit pro veřejnost.

Sympozia

Vzhledem k možnosti ubytování, dispozici budov a rozsáhlému venkovnímu prostoru jsou v GKK každoročně pořádána studentská sympozia a sympozia linorytu. Setkávání začínajících umělců a výtvarníků zabývajících se společnými oblastmi tvorby spoluvytváří kulturní hodnotu a potenciál galerie. Výsledky sympozií jsou prezentovány v podobě výstav a zároveň galerie může přijatelným způsobem obohatit svůj sbírkový fond. Jsou pozitivně využity a oživeny prostory jednotlivých objektů. Zástupci odborné veřejnosti vyberou nejzajímavější výtvarná díla a ocenění studenti budou mít šanci na následnou pozdější prezentaci v hradních prostorách galerie.

Ostatní kulturní a vzdělávací programy

Ideální spojení zámekských a hradních budov nabízí prostředí, které myšlenky pořádání hudebních a divadelních představení přímo podporuje. Přestože se nejedná o naši hlavní

stěžejní činnost a konkurence a nabídka podobných akcí je v okolí značná, nebudeme se vzdávat ani těchto aktivit.

Doplňková činnost

Nepominutelnou aktivitou zůstane provozování doplňkové činnosti, v našem případě provozování finančních služeb směnářských a zasilatelských /Western Union/, organizování svatebních obřadů a v menší míře i pronájmy nemovitostí nepotřebných k hlavní činnosti.

V personální oblasti je třeba jasně definovat pravomoce a odpovědnosti a týmový způsob řešení úkolů prostřednictvím metodiky vnitřního řízení s ohledem na specifické postupy vhodné pro oblast kulturních služeb. Dosahovaným cílem je kompetentní, loajální, stabilní, vzájemně se respektující, motivovaný a dobře vedený personál, který je schopen pracovat relativně nezávisle na naplnění dohodnutých a všem srozumitelných cílů.

Strategické cíle pro roky 2011 – 2016

1. Vyřešit prostorovou situaci galerie – vybudování depozitáře, tvůrčích dílen a administrativního zázemí v areálu bývalého statku včetně úplné kultivace okolního terénu.

2. V péči o sbírky dosáhnout všech zákonných norem

- vybavit všechny depozitární prostory potřebným inventářem a měřicími přístroji
- průběžně restaurovat poškozené sbírkové předměty
- do konce 2012 doplnit základní identifikaci děl na kartách – všude životopisné údaje autorů (alespoň základní), jsou-li známy, fotodokumentace a upřesnění inventárních a přírůstkových čísel
- do konce roku 2013 opravit údaje v Demus (rozměry, autority apod.) dle instrukcí CITeM, kvalitou použitelné fotografie propojit s Demus
- do konce roku 2014 zbývající předměty (což představuje asi polovinu sbírkového fondu) nafotit v dostatečné kvalitě pro webovou prezentaci a též propojit s Demus
- v roce 2015 se pokusíme použít kompletní evidenci v databázi Demus pro převod na divácky přijatelnou prezentaci na webu GKK – prostřednictvím webmastera
- do konce roku 2016 zpracovány popisy všech sbírkových předmětů elektronicky – budou vytištěny a vloženy do karet

3. Udržet dosavadní návštěvnost a pokusit se zvyšovat každoročně o 2 % počet návštěvníků v porovnání s rokem 2011.

4. V oblasti prezentace každoročně inovovat a doplňovat průvodcovské texty o restaurovaný mobiliář, rekonstruované prostory a další případné změny v expozicích získané badatelským poznáním.

5. Udržet kvalitní výstavní program za podmínky finanční přijatelnosti.

6. V roce 2014 vydat publikaci k 50. výročí existence GKK.

7. Udržet stabilní finanční situaci galerie a získávat mimorozpočtové zdroje prostřednictvím doplňkových činností a oslovováním případných sponzorů galerie.

Chceme-li uspět do budoucna, musíme udržet dosavadní míru návštěvnosti a neustále se snažit získávat nové publikum, především mezi mladšími generacemi a dětmi. Oslovili jsme a opět oslovíme ale i seniory, neboť ti disponují velkým množstvím volného času. Vnímavost k potřebám a přáním existujících a potencionálních partnerů, odrážející se v přístupu k programům je významnou složkou galerijní práce.

Návštěvník musí získat estetický zážitek nejen při prohlídce výstav, ale i příjemným okolním prostředím, /uklizeným prostranstvím, čistým sociálním zařízením, přívětivým personálem/. Musí jít o stálé balancování a hledání způsobů, jak být skutečně vstřícný vůči své klientele a zároveň autoritativní ve vztahu k spravovaným hodnotám a svému kulturnímu poslání.

Pracovní dny nejsou plně návštěvnicky využity, proto budeme oslovovat ubytovací zařízení a prázdninové hosty.

Přikládáme důležitost včasné a přesné aktualizaci informací na webových stránkách a v mediální sféře.

Naším hlavním cílem bude posílit a rozšířit v návštěvnících a zájemcích o kulturu povědomí o moderním výtvarném umění především českém a prezentovat GKK jako kvalitní a vstřícný kulturní prostor.

Autoři textů:

Hana Kristová

Helena Fenclová – výstavní činnost

Bc. Daniela Štichová – sbírkotvorná činnost